

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatalt:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . K 20—

Fél évre . . . . . 10—

Negyed évre . . . . . 5—

Egyes szám ára 40 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

NYITÓTÉR PÁRTISZTER 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfőigazgató:
STRAUSZ SÁNDOR.

Gyenge lángocskák a nagy sötéttségben.

Az a meghívás, amelyet az oroszok intéztek volt szövetségeseikhez, hogy ők is résztvegyenek a béketárgyalásokban, meghallgatásra nem talált. A nyugati antant-hatalmak még nem akarnak békéről tudni. Clemenceau külügyminisztere, Pichon, utján feltűnő gyorsasággal, ridegen elhárította magától a megegyezéses béke gondolatát. A hang, melyet Lloyd George használt, sokkal enyhébb, beszédének lényege azonban megegyezik Pichon beszédének tartalmával. Sem Lloyd George, sem a vele egy húrton pendülő Wilson nem utasítják el kereken a béke gondolatát, csak olyan feltételekhez kötik, melyeknek teljesíthetőségéről még vannak győződve.

A háború nyomorúsága egyre jobban terjed, borzasztó terhei óriási módon megnövekszenek. Nem értünk még el a kinszenvedés utjának végéhez. A vér és könyek tengeredő szakadatlanul, feltartóztatlanul mind újabb áradatok ömlenek. Nincs az a fölényes erő, amely ezt megakadályozhatná. Nincs az az erő, az a hatalom, mely az egyetlen véráradatnak megállást parancsolhatna és visszavezethetné az emberiséget jónak eszébe, emberségéhez és engesztelés-kényszeréhez.

S minthogy nincs, aki megakadályozhatná, tovább folyik a megsemmisülés, tovább szaggatják a lövészárkoktól és gránátoktól megkínzott földet.

Siralmas kép! És ebben a nagy sötéttségben csak gyenge lángocskák villognak fel és félné, hogy ezek is elaludhatnak.

Egy láng meggyulladt az orosz néplek mélységében. Ebben a néplelekben, mely nekünk, nyugateurópaiknak, még annyira idegen, bárha az orosz nép kiváló férfait talán meg is tudjuk érteni. A nagy kiterjedésű országban paraszton rengeteg tömege, az intellektuális vékony rétege s ezerféle erő harcoltak egymással. Megszületik-e e zekből a küzdelmekből az emberiség békeje?

A remény hiszi, a sok csalódástól elcsüggedtek kételkednek benne, a háborús uszítók szidják az oroszokat, akik csak a saját népük szenvedését skarják enyhíteni és a vérző emberiség sorsáért aggódnak.

Fanatikusok és utópisták az orosz vezértérifia, heves lélekkel és szenvedélyességgel kívánnak egy új emberiséget, mely az alacsonyokat magasabbra emeli és a szegényeknek abból ad, amiből tulsok van a gazdagoknak.

De a béke e fanatikusi, kiknek szíve szjog az emberiség iszonyu szenvedése miatt, kiken hatalmas békevágy vett erőt és kiket a tomboló vihar svele arra a helyre sodort, ahol népek sorsáról döntenek, mennyivel nagyobbak ők, mennyivel nemesebbek és emberségesebbek, mint azok az álszentekedő uszítók, kik a parlament hársnyazékából és a minisztériumok irodasobáiból kiáltják ki az emberiségnek, hogy el kell véreznie, mert amit ők igazságként tartanak a legutolsó és legjelentéktelenebb pontig még nem teljesedett. Ezért az igazságért, mely mögött hogy mi lappang, számtalan tény, többi között a nyilvánosságra hozott titkos szerződés is betekintést engednek, akarják az emberiséget végromlásába hajszolni. Ezek azok az erős férfiak, kiknek erőssége abban

nyilatkozik meg, hogy behunyják szemüket az ész, a valóság, a keserves tények elől. Oroszországot árulással vádolják és vonakodnak elfogadni a békét azoknak az orosz férfiaknak a kezéből, akik még néhány hónappal eelőtt egyik-másik európai városban mint névtelenek bujdosták és most a világ sorsának intézésében vesznek részt.

Hallanunk és látnunk kell a nagy szavakat, a büszke kézmozdulatokat, miatt a civilizált népek lötkremennek. Ma, amikor negyedfélelvégi megkínostás után, lehetséges volna megadni az emberiségnek a békét, mely után áhítozik.

A kelet felől pislogó lángocskák alkalmas volna az általános béke bevilágosítására, ha a háború imádói nem fáradoznak eloltásán. Reméljük, hogy fáradozásuk kárba vész. Sokkal erősebbnek tartjuk a népek békeakarát, semhogy az ármánykodások sikerétől félnénk.

Két ut eelőtt áll most Európa: egyik a kibékülés, másik a megsemmisülés utja. Higyük, hogy a népek megfészazhetetlen békevágya kényszeríteni fogja veséreiket arra a boldításra, hogy a megegyezés útjára kell térniök.

Szeretetteládmányokat kér a Hadsegélyező Bizottságtól!

Átvettelt közzétámasz, IV. Václav utca 38. sz.

KÜLÖNFÉLEK.

Tépelődés.

Gyermekem, egyetlen magyatom,
Miert adott ki téged karom!

A doktorkisasszony.

Ira: Kormány Endre.

Az opera fényesen kivilágított foyéjában tolong az egész közönség az első felvonás után. A sok estélyi toalettes, csillogó, ragyogó nő, sok katonas és civil mind sétálni akarna, holott csak szorongatva és préselve lesznek. Belül egyik páholyban hárman ülnek s a freskókban és aranyozott szobrocákban gyönyörködve előrehajol a három fej. Két testvér, egy hadnagy s egy medika és Szilasy Annus az utóbbinak kollegája — az előbbinek szerelme. A kis szöke lány szemé boldogságtól sugárzó, hisz most megint együtt lehet Sándorral. Margit inkább komoly, hallgatag, sőt kissé szomorunak látszó.

— Margit, te olyan különönek látszol egy idő óta. Azt hittem boldog leszel, ha Sándor megjön. Milyen nehezen vártuk ezt az időt s most, hogy elérkezett, nem is tudjuk kellőképp élvezni.

— Mindig úgy van, ami után soká és nagyon vágyik az ember, mire elérkezik, elveszti varázserőjét.

— Azért jelen esetben ez még sem áll. Nagyon örülök az én kis bátyámnak. S ő tán érzi is, ha én nem is tudom mutatni nagy örömemet.

— Természetesen érzem. Hanem Annuskának igaza van, egészen más volt a te kedélyed nem is olyan régen. Már akartalak kérdezni, hogy mi az oka e nagy változásnak.

Margit lemondóan legyintett kezével.

— Haggyuk — s elkezdtek másról beszélgetni — az egyetemi életéről, az operáról, melyet most újból élvezhetnek stb.-ről.

Rövid zaj, mig mindenki elfoglalja helyét, elsütődik s a zene rázendít. Margit sóhaja hallatzik s astán minden figyelem az új operadnecskő csodálatosan szép hangjára terelődik. Sándor megfogja Annus kezét és úgy is maradnak egy ideig.

Újabb jelenet, nem is olyan jeles, mint amilyen kedvelt operadnecskő jelenik meg. Valóságos tapsvihar fogadja. Margit ajkáról mély sóhaj tör fel s ájultan dől hátra. Minden szem erre tekint. Annus és Sándor kiviszik az ájult leányt s kívül történik pár intézkedés, majd kocsi kerítenek és hazaviszik.

Othon nagy a rémület. Alig lehetett az öregeket megnyugtanni. Végre mégis helyenygódta, hogy a lányka gyenge a szívére. Annus ott maradt s egész éjjel virrasztottak Sándorral Margit ágya mellett, ki egész nyugodtan átaludta az éjjelt, csupán az történt, hogy egyet-mást elmondott álmában, amire ébren tán sohasem lett volna képes.

Félfüllel odafigyelt, de ők inkább a saját ügyeikkel voltak elfoglalva. Előzetek a múlt emlékeit, térveket szövögettek, amit eddig soha sem tettek. Titokban eljegyezték egymást s a legrövidebb idő alatt tán már reggelre szerettek volna mindent nyélbe ütni.

Erre az éjszakára még hosszú évek múlva is úgy emlékeztek vissza, mint életük legboldogabb óráira, mint ezeregy-éjszakai tündérmesékre.

Reggel, amint felébredt Margit, mindjárt valatni kezdtek, előhozva az álomban elejtetteket.

— Mi is van azzal az operadnecskővel? Miert ép akkor ájultál el, mikor ő megjelent a színpadon?

Margit mosolyogva mondta:

— Egész véletlenül történt.

Az alvás után jobbhangulatnak látszott.

— Miert ütöttek itt egész éjjel, teljesen felesleges volt. Igazán túlrás, mikor ez nálam nem első eset.

— Hát nem is miatt, hanem magunk miatt maradtunk itt. Fontos elmondani valóink voltak ám nekünk — szölt Sándor.

— Jaj Sándor, az Istenért — rémülözött Annus.

Ismét nevetgéltek a verőfényes teli reggelen s Sándort kiűzték a szobából.

A két lány egy ideig némán ült a fehér szobában. A nap sugarai fénykékében szóródtak be s megvilágították az üde leányarcokat.

Margit törte meg a csendet.

— Nem mondd meg nekem, hogy mi volt a fontos megbeszélési valótok?

— De igen. Előtted nincs titkom, főleg akkor nem, ha a bátyádról is van szó. Csakhogy én is kérek valamit tőled.

— Tudom, mit akarsz — majd vallok. Első sorban is nem hiszem, hogy az ájulásom

Három napig folyton ártam,
Három napig mindig búsítam,
Hogy visszahoznak téged nekem egzségben.
Es lám a negyedik napon
Következő választ kapom:
Gyermeked nem beteg már, pihen csendességben.

Gyermekem, egyetlen magzatom,
Mért adott ki téged karom!

Nem láttam halvány arcodat,
Nem füstöm össze karodat,
Fehérbe nem öltöztettelek oh angyalom!
Te pihensz már, alszol csendben,
Hős atyáddal vagy a menyben,
De én, a te anyád, nyugtomat hol találom?

Gyermekem, egyetlen magzatom,
Mért adott ki téged karom!

III. Szivoncsik Antal.

— **Muraköz átcsatolása.** Nagykanizsai laplárunk jól értesültsége szerint a vallás-és közoktatásügyi miniszterium s a zágrábi érsekség közt legközelebb tárgyalás fog megindulni Muraköznek magyar püspökséghez való csatolása érdekében. A zágrábi érsek állítólag nem támaszt nehézségeket Muraköz visszacsatolása elé, de ennek ellenében azt kívánja, hogy a pécsi püspökség joghatósága alá tartozó horvátországi részt kárpótlásul csatolják a zágrábi érseki egyházmegyéhez.

— **Kitüntetés a halál után.** Polesinszky Géza paedagogiumi hallgató, tartalékos zászlós, a bronzi vitézségi és Károly csapatkereszt tulajdonosa, ki november 13 án a Piave partján Agenzia Trezzában, az átkelési parancs végrehajtásakor ellenséges gránáttól találva, mint a III. zászlójai segédtisztje hősi halált halt, hadosztály parancs értelmében az I. és II. osztályú ezüst vitézségi érmekekkel is ki lett tüntetve.

— **Hősi halál.** A nagykanizsai 20-ik honvéd gyalogezred tisztikara gyászjelentést adott ki, melyből a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet legnagyobb szomorúságára Oslay Márton és Dávid Géza tartalékos zászlósok elesetéről értesülünk. Mindkettő mint okl. tanító került a harctérre. Az első 1903. utóbbi 1910. óta működött a tanítói pályán, előbbi Szlavoniában teljesített hazafias missziót tanítói működésével az egyik Juliániskolánál. A gyászjelentés szerint mindkettő

az olasz fronton: Oslay Márton július 2-án Kostanjevicánál, Dávid Géza szeptember 4 én Solonál hozta hősi halálával a legnagyobb áldozatot a Hazának. Nyugodjanak békében!

— **Halálhír.** Záborszky Imre nyug. áll. isk. tanító e hó 19 én Perlakon elhunyt. A boldogultat özvegyén kívül, kivel 50 éves boldog házaseletet élt, veje, Prekopa Vilmos perlaki adótárnok s nagyszámu rokonság siratja. Temetése Perlakon f. hó 20 án volt. Nyugodjék békében!

— **Meghívó.** A csáktornyai keresztény jótékony Nőegyesület ma délután 3 órakor a városháza tanácstermében rendes évi közgyűlést tartja, melyre ugy a helybeli, mint a vidéki tagokat meghívja az elnökség.

— **Esdőszo a jószívű közönséghez.** Vetjük a következő sorokat:

Mélyen tisztelt közönség!

Alázatosan könyörgök, talán kaphatnék valami könnyebb-féle munkát, hogy tudnék megamnak egypár krajcárt keresni, mert nagy hajótörést szenvedtem Boldogult férjem igen nagy hitelt adott és az adósok tartozásuk kifizetését megtagadták tőlem és most egész koldusbotra kerültem. De még koldulni sem mehetek, mert nincsen se lábballim, se valami meleg ruhám. Azért fordulok a nemesszívű emberekhez, hogy segítsenek egy kis csekélységgel rajtam, mert ajtóm előtt két ellenség les rám: vagy éhen halok, vagy megfagyok.

Tisztelettel

ö. Bors Istvánné.

A 79 éves öregasszonyt a legmelegebben ajánljuk a jószívű közönség pártfogásába. A legpróbb ajándék is segítségére lesz elképzelhetetlen nyomorúságában.

— **Jótékony mezeiőadás.** A Vöröskereszt egylet csáktornyai fiókja által rendezett jótékony előadás fényes sikerrel folyt le folyó hó 16 án. A Vöröskereszt három előadást rendezett, mindeniket telt ház mellett. A négyórás előadást tulnyomóan a tanulóiúság nézte végig. Az előadások darabjai bájosak voltak, a fődarab maga háborus vonatkozásánál fogva megkapóan ak-

Csolnoky megjelenése miatt történt. A szívem dobogni kezdett ugyan, de a kettő még sem lehet összefüggésben.

Annus nevetett.

— Perasz, arról szó sem lehet. Ne nevesz ki, én így érzem — szólt Margit.

— No jól van, elhiszem, de most már menjünk tovább.

— Mintha az olyan könnyen menne. Tudod, hogy Csolnoky nappal fogorvos. Először csak kíváncsiságból mentem hozzá egy rossz foggal. Ő mindjárt másként fogadott engem, mint többi pácienseit s kedélyesen társalogtunk, míg a többiek türelmesen-türelmetlenül veyest várakoztak. A fogamon minden alkalommal egy-egy hajszálynit fűrt s mikor végre mégis készen lett, újabb rossz fogat fedezett fel. Ez így megy két hónap óta s én borzasztóan szegyenlen magam. — Szegyenlen magam előtt gyerekeségemet, hisz az ilyen história nem méltó komoly lányhoz. Legfeljebb egy kis bakfinak még elnézhető. S ő előtte meg rettenetesen szegyenlen magam. Most mondd, mit csináljak, mikor a játék már annyira fajult?

— Ismét feljársz hozzá.

— Nem, a világról sem. Előg nevetésséget s bolondságot követtem már el eddig is.

— Ne légy gyerek, Margit. Hisz ez nem volt egyéb ártatlan flörtölés.

— Ép ezt utálom. Azelőtt rá sem tudtam nézni olyan lányra, ki ilyesmikről beszélt. — El-

kell mennem Annus más városba, hogy nyugodtan folytathassam tanulmányaimat.

— Az esküvő előtt csak nem utazol el.

Margit nagyot nézett.

— Milyen esküvő?

— Jaj Istenem, most elszóltam magam. A sógornőd akarok lenni — szólt Annus fűlig pirulva. A két lány egymás nyakába borult az örömtől s hosszú csend következett.

— Ti okosak vagytok, csak én nem tudom, hol hagytam az eszemet.

— Azért mégse menj el.

— De el kell mennem a legrövidebb idő alatt, mert különben eljön hozzánk s megint nem lesz nyugtom. — Segíts nekem Annuskám, hogy minél előbb mehessek.

Tíz év múltán * * *
Tiz év múltán dr. Perlaki Margit rendelésébe beállított Csolnoky Margit nem ismerte meg, amíg elő nem szedte az emlékeket s hogy megszokott előle.

Margit mulatott akkori bohóságán, de Csolnoky komolyan, szemrehányóan kérdezte.

— Miért szoktál meg előlem? Elvitte a szerencsém, tán boldogságomat is!

Nem mondhatta végig mondókáját, amire régen készült — Margit mosolygó arca szigorúvá lett s újával az alsó emelet felé mutatott.

— Eltérvestette az emeletszámot. Én gyermekorvos vagyok, az elmegyógyász ott lenn lakik...

tuális. Rendkívüli hatással volt a jelenvo-lakra, kivétel nélkül. Férfi-, hölgyközönség egyöntetűen könnyes szemekkel nézte végig a felvonások érzelmebb részeit. Az előadásokat prolog vezette be, amelyet Mik Károly tanítóképző-intézeti nevelő adott elő. Meleg, humanus, hazafias tónust vitt be a szimpatikus előadó s a prologba, mely ügyesen font, hangulatos tartalmánál fogva nemcsak lebilincselte a közönséget, de halásosan elő is készítette, áthidalta a hallgatóság lelki állapotát Az obsitos megértéséhez, átérzéséhez. A mozielőadást megszokott mindennapi keretéből a fűlbemászó cigányzene is kiemelte, melyet Csányi Sándor zenekara szolgáltatott. A rendezők a tanítóképző-intézet csáktornyai növendékei közül kerültek ki. Az előadás tetemes anyagi eredményt aratott. Az előadás felülfizettek: Kayser Lajos, özv. dr. Kraschowitz Ignác, Löbl Rezső és neje 20—20; Mesterich Aladár 16; Neumann Vilmosné, Mózes Bernát, dr. Isoó Viktor, Pethő Jenő, Szilágyi Dezsőné, Pataky Kálmánné, Simon István (Drávanagyfalú), dr. Viola Vilmos, Gráner Miksáné, Meider Bernát, Rosenberg Rikárd, Wollák Rezső 10—10; Wollák Rezsőné 7-50; dr. Wolf Béláné 7; Binder Károly 6; Zrínyi Károly, Kotzig Károly, Grész Ernő, Földes Bözsi, Gráner Sári 5—5; Schlesinger Lajosné, Nyiri Samu, Friedenthál Sándorné 4—4; Hirschl Sári (Stridóvár), Lengyel Böske, özv. Deutsch Zsigmondné, Schubert Béla, Mártincsevics Julcsa 3—3; Hampner Viktoria, Wranna Ella és Ilona, Bakonyi Rezső, N. N., özv. Regehold Józsefné, Szalay László, Mekovec Ilona, Döring Károly, Mayer Edéné, Strasser Vilmosné, Neufeld Lajos, Pataki Gyuláné, Plichta Gyula, Ivacsics Ferenc 2—2; Verhár Józsefné, Pálincás Juci, Hoffmann Zelmá, Edelstein Berta; Schwarz Mórné, Wortmann Samuné, Kövesi Lina, Pecsornik Paula, Kopjár Mariska, Bertin Agostonné, Apfel Kálmán, Szvacsina Antal 1—1 K-t; Glesinger Jenő 60 f-t. Fogadják a nemesszívű felülfizetők ez úton is az elnökség halás köszönetét.

— **Adományok.** Löbl Rezső csáktornyai kereskedő 100, Hoffmann Ignác csáktornyai ügynök 10 koronát adományozott a csáktornyai szegények segélyezésére, mely adományokért köszönetet mond a város előjárósága.

— **Meghívó.** A Vöröskereszt Egylet Csáktornyai Fiókja folyó hó 26 án, vagyis jövő szombaton délután 5 órakor tartja meg a városháza tanácstermében évi rendes közgyűlést, amelyre a fiókegylet összes alapító-, rendes- és rendkívüli tagjait ez úton hívja meg tisztelettel az elnökség. Tárgyak: Megnyitó, számadások, jelentés, költségvetés, működési tervzet, kisorsolás folytán 3 női és 4 férfi választmányi tagnak megválasztása, netáni indítványok.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozgó színházban a mai előadások műsora: Az ördög árnyéka (dráma 4 felv.), A néma asszony (vigjáték 2 felv.), Krakó (term. felv.). — Folyó hó 23 án (szerdán) délután 5 és este 8 órakor a budapesti királyszínház diadalmas operettje, A cigányprimás, (szinjáték 4 felv.) kerül színre Csányi Sándor zenekara közreműködésével. Utána Dobon szerzett völegény szenzációs vigjáték (3 felv.) következik. Jegyek elővételben kaphatók.

— **A bevonulás elhalasztása.** A hon-

védelmi miniszter 20509 sz. rendeletéből kifolyólag mindazok az 1900. évi születésű e. é. ö. kedvezményben véglegesen vagy feltételesen részesített egyének, továbbá az e. é. önk. karposzomány viselésére ideiglenesen feljogosított népfelkelésre kötelezettek behívása február 6-ikáról március 15-ére halasztatott el.

— **A hetedik hadikölcsön eredménye:** A hadikölcsönök hivatalos a tájékoztatás helye részéről a m. kir. pénzügyminiszteriumnál történt bejelentések szerint a hetedik hadikölcsön eredménye meghaladja a 3600 millió koronát s így az előző hadikölcsönök alkalmával elért legmagasabb eredményt több mint egy milliárddal túlszárnyalja.

— **A hadirokkantak s hadiárvaik támogatása.** Az ebben az ügyben utj év napján Csáktornyan megválasztott bizottság még nem alakult meg, mert még mindig nincs megállapodás arra nézve, hogy csak a csáktornyai járásra terjedjen-e ki a mozgalom, vagy az egész Muraközre. A perlaki járásból még nem jött válasz, hajlandók-e a csáktornyai járásba csatlakozni, vagy függetlenül intézik-e el a háború borzalmas következményeivel szemben érzelt hazafias kötelességeiket. Mindamellet azonban egyre fokozódik az érdeklődés s hazafias mozgalom iránt. Már egy-néhány ezer korona együtt van a szent célra. A Magyar Bank is egy nagyobb összeget ajánlott föl. Sőt a bíróság tárgyaló terme is kiváltott a rokkantak, árvaik és özvegyek támogatására 200 K-t, mely összeget Wollák Rezső ügyvéd nyújtott át, mint a csáktornyai járásbírósg termében lefolyt s békés egyezséggel végződött tárgyalásnak önként felajánlott eredményét. A bizottság, értesülünk szerint, a jövő héten meg fog alakulni, hogy az akció teljes erővel meginduljon.

— **Sirius jóslata.** Sirius nevű időjós az idén is beköszönt jóslataival az újzsendő alkalmából. Szerinte januárban tartós, zord hidegek lesznek. Februárban a hideg és a havas időjárás tovább tart. Még márciusra is nagy havazásokat, sőt árvizeket jósol az ország több részében. Áprilisa azonban már kedvezőbb időjárást ígér Sirius. Májusban meleg napok lesznek és júniusban is meleg időjárásra van kihatás, de esőben sem lesz hiány. Júliusban zivataros esők lesznek. Augusztusban szeszélyes napok ígérkeznek és többször lehet majd a levegő. Egyelőre ennyit jósol Sirius.

— **A gyorsvonat közlekedése.** A gyorsvonat megint közlekedik Budapest és Pragerhof között. A karácsonyi ünnepek után beszüntetett reggeli és esti gyorsvonat e hó 14-ike óta ismét rendszeresen közlekedik a mezei útra állított reggeli és esti órákban. Egyben intézkedtek, hogy kocsiarakomásokokat Triesztbe is fel lehessen adni.

— **A felemelt dohányárak.** A hivatalos jap keddi száma a dohánygyártmányok jegyzékét hozza. Eszerint a dohányneműk új ára január 15-től kezdve a következő: Szivarok: Regalita 48 fillér, Trabuco 44, Britannica 36, Milares 32, Delicias 28, Operas 30, Cuba Portorico 22, Finom Virginia 24, Brazíliai virginia 18, Rosita 18, Finom Portorico 16, Cigarillos 11, Vegyes külföldi 12 és Rövid magyar 8 fillér. Cigaretta: Nilus 18, Sztambul 12, Szultán 10, Memphis 12, Mirjam 10, Király 8, Hölgy 8, Hercegovina 8, Sport 6 és fél, Duna 5 és fél, Jenidje 7,

Dráma 4 és fél, Virginia 4 és Magyar 2 és fél fillér. Dohányneműk: Legfinomabb török 100 grammotint 22 korona, finom török dohány 720 középfinom török 540, dráma 360, Krull 192, kivételesen finom szivar-dohány 3, kivételesen finom három király dohány 168, a legfinomabb magyar pipadohány 2, a legfinomabb szivarkadohány 25 grammja 60 fillér, finom magyar dohány 152, középfinom magyar dohány 1, hazai pipadohány 72 fillér, kapadohány 72 fillér, magyar pipadohány 25 grammja 14 fillér. Különlegességi árak: a Sultan flor 100 grammja 38 korona, kivételesen finom török dohány 30, finom purzicsán 18, legfinomabb hercegovinai 16, vágott szentandrási, érsekújvári és rétháti 520, kerti pipadohány 3, erdélyi 420. A keresettebb szivarok közül a Regalia Favorita 25 darabja 16 korona, Regalia Media 100 darab 50, Mediana 100 darabja 44, Amneris cigaretta 22 fillér, Khedive 18, Princess 14, Ibisz 16 fillér

— **A kőbircigányok megrendszabályozása.** A belügyminiszter rendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, hogy a kőbircigányok megrendszabályozására megfelelő intézkedéseket tegyenek. A rendelet a cigányokat illetőség megszerzésére és állandó lakóhelyre utalja s utasítja a hatóságokat, hogy a cigányok nyilvántartásba kerüljenek.

— **Népesedési statisztika.** Meghaltak: Balassa Antalné (38), Lupaj Domiti (31), Jancsics András (53), Fürst Károly (76), Tkalcsecz Teréz (18), Szinkovics Erzsébet (80), Forgács László (40), Sáfrán Antalné (67), Tóth Lajos (13), Belec János (24), Grábár István (39), Jalkovecz János (29), Santek József (19), özv. Becsei Józsefné (65), Mózes János (29), Schmidlechner Flórián (31 é), Zebec Antal (26), Zserjáv Ignác (31), özv. Bayer Albertné (83), Horváth Imre (21 n), Kersin Miklós (25 é), Rebernik Miksa (22), Tóth József (38), Zamoja Vince (24), Solyomán Péter (31), özv. Grünspan Jakabné (76), özv. Kósz Miklósné (74), Bajkovec Antal (31), Kuhár Mátyás (23 é).

— **Miért vesznek el a tábori postacsomagok?** Az utóbbi időben sokat panaszkodnak a tábori postaforgalom és főképpen a csomagpostaforgalom fogyatékoságáról. Iletékes helyről most azt közlik, hogy a múlt évben kerek 9 millió postacsomagot továbbított a tábori posta. A szállítás nagy akadállyal ellenére is aránylag nagyon csekély volt az elvesztett csomagok száma. A csomagok elveszésének igen sok esetben a főadó az oka, aki helytelenül, vagy hiányosan állítja ki a szállítólevelet, hiányosan csomagolja be a küldeményt, vagy gyorsan romló élelmiszert küld. Sok csomag elpusztul a podgyásznelékkocsiban támadt tüztől, amelyet egyes csomagokban lévő tűzveszélyes tárgyak önmagától való meggyuladása idéz elő. Sok csomag elvesz a háború eseményei folytán. Csatapattolások alkalmával nincs elegendő idejük a tábori postahivataloknak a csomagok kézbesítésére. A legtöbb csomag azonban úgy veszt el, hogy a nagyobb pályaudvarokon némelykor napokig vesztelgő és eléggé nem őrizhető podgyász-kocsikat kirabolják. A tábori posta igazgatósága elrendelte, hogy a podgyázmellékkocsikat a leheltség szerint közvetlenül katonai vonatokhoz kapcsolják és szigorú intézkedéseket tett a vesztelgő kocsik őrzésére is.

— **Felemelték a vaj, turó és sajt ma-**

ximális árát. A közlekedési miniszter legújabb rendelete szerint az elsőrendű vaj maximális ára a fogyasztóra nézve kilónként 16, a másodrendű vaj 10 K. Az olvasztott vaj elsőrendű vajnak kell tekinteni. A tehenturó maximális ára a közönség részére 440, a félkövére kemény sajté (groji, félementali, trappista) 980, a sovány kemény sajté 550 K. A pogácsasajt (kvargli) ára darabonként 16 fillér.

— **A dohánygyártmányok csökkentése.** Miniszteri rendelet szerint a háború tartama alatt középfinom török dohány, kanoster, kiváló finom magyar szivarkadohány, három király, legfinomabb magyar pipadohány; Regalita, Millares, Delicias, Operas, Vevey, Rosita szivarok; Nilus, Sztambul, Szultán, Hunnia, Hercegovina, Sport, Virginia cigaretták nem gyártatnak s így a forgalom tárgyát nem képezik.

— **A sertéstermékek új maximális ára.** A hivatalos lap múlt heti számában megjelent a kormány rendelete, amely a sertésvágás korlátozásáról szóló rendeletét a maximális árra vonatkozó részében módosítja. Eszerint a termel a viszonteladó közt való forgalomban a nyers disznósír kilogramonként 970 K, a friss sertéshus 850 K. A leölt szalonnás sertéseknek egész vagy féldarabokban való adásvétele esetében a legmagasabb ár a 920 koronát nem haladhatja meg. Az olvasztott disznósír maximális ára kg-ként 11 K.

— **A balatoni hajózás megjavítása.** Eddig a Balaton két partja között a hajózási forgalmat a balatontavi gőzhajózási részvénytársaság bonyolította le néhány rozoga hajóval. A közlekedés épp ezért nem volt valami ideális, de most majd talán ez is megjavul. Ugyanis arról értesülünk, hogy a magyar országos bank megszerezte a balatontavi gőzhajózási társaság részvényeinek többségét s célszerű beruházásokkal igyekszik majd megreformálni a társaság forgalmi eszközeit, hogy a balatoni közlekedési viszonyokat megjavítsa.

— **40 millió katona fegyverben.** A New-york Times szerint az Egyesült Államok hadügyminiszteriuma megállapította, hogy kerek 40 millió katona áll fegyverben. Ezekből az ententára esik 27.500.000, a központi hatalmakra 10.600.000. és a tengeri haderőkre 2 millió. Az egyes államok haderője a következő: Németország 7 millió, Ausztria-Magyarország 6 millió, Bulgária 800.000, Törökország 300.000, Oroszország 9 millió, Nagybritannia 5 millió, Olaszország 3 millió, Japán 1.400.000, Amerika 1 millió, Kína 541.000, Románia 320.000, Szerbia 300.000, Belgium 300.000, Görögország 300.000, Portugália 200.000, Montenegró 40.000, Sziám 36.000, Kuba 11.000, Libéria 400.

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a

csáktornyai fürdő ismét megnyit.

B. látogatásukat továbbra is kéri tisztelettel

a tulajdonosok.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo: kofijara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatekom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za pak
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodplata ošna je:
Na čelo leto . . . . K 20.-
Na pol leta . . . . > 10.-
Na četvert leta 5.-
Pojedini broji koštaju 40 fill

Obznane se pošeg pogodbe i ta računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Saradnik:
SRÁY FERENCZ.

Mir s rusom je vu pogibelju bil.

Englez, pak francuz su mešariju hoteli napraviti. - Dvadeset i šest ruski generali proti taboru. - Trockij glavni izposlenik Rusije je izjavil, da rusi mir hoćeju. - Ufati se moremo, da budu se rezprave vu Brest-Litovsku s podpisanjem mira dovršile. - Englezki i francuzki oficiri moraju ostaviti Rusiju. - Taljani su srditi na svojega kralja i na ministre.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Vezda vre i ruske novine pri poznavaju, da je rezprava, koja se za mir vodi vu Brest Litkovcu, vu prvih dnevih novoga leta vu velikim pogibelju bila. Izposljeniki bi se lahko rezisli predi, kak bi kaj dovršiti mogli. Zrok je tomu, da su englezi i francuzi mešariju napravili steli ar jim nije povolji da se rusi s nami osebujujo pak s nemcom pomiriti hoćeju. To je tuliko, da je francuz i englez od kraja izgubil tabora, ako se s rusom mir sklopi, ar mi i nemci moramo naše na ruskom bojnem polju se zadržavajuće šerege drugdi nucati proti drugim neprijateljem.

Trockij ruski minister je sovjetu, (tak se zove novo rusko orsačko spravišće) na znanje dal, da je iz Francuzke i Englezke glas dobil, da bi i oni poslali izposlenike na konferenciju, gde se za mir rezgovaraju, ako bi konferencije drugdi bile a ne vu Brest Litkovcu. Treba znati, da su Brest Litkovci vu nemških rukah. Sovjet je izposlal Trockija ministra, da bi on naše i nemške izposlenike nagovoril, da bi se dalešnje konferencije vu Štokholmu vodile.

Od toga smo vre i pisali. Ali tomu nije niti naša, niti pak nemška vlada privoljila, ar bi onda francuz, pak englez tisek mogel napraviti na ruske izposlenike, koji bi se tak ponašali na razpravi, kak bi englez, pak francuz hotel. Trockij nije mogel drugo, kak privoljiti, da se i na dalje vu Brest Litkovcu vodiju rezprave. To je takaj zrok bil, da je Trockij popustil, ar su dvadeset i šest ruski vojnički generali jedno-glasno očitovali, da ruska vojska nije sposobna za to, da bi Rusija dalje tabor mogla voditi.

Vezda opet ufanje imamo, da bude se s rusom ipak trajajući mir mogel napraviti. Na to osobito veliki upliv ima i to, da je Buchanan zvani englezki minister koj je englezku vladu poštuval vu Rusiji, moral je iz Petrograda ođiti. Ov je najveći zrok da se tabor tak dugo povlaći.

Gledimo vezda, kak stoji ova važna stvar, tojest kak je s konferencijom za mir

vu Brest Litkovci? Januara 4 ga su se čel iziši izposljeniki vu Brest Litkovcu. Na konferenciji je najprvić nemški glavni izposlenik Kühlmann državni tajnik a potlam naš glavni izposlenik grof Czernin minister popital ruskoga glavnoga izposlenika Trockija, jeli je sve to istina, kaj ruske novine pišeju od novih nakanejuh Rusije i je li hoćeju rusi da se i dalje vu Brest-Litkovcu vodiju rezprave, ali ne? Ar ako nebi rusi privoljili, onda bude Nemška i Austria Magjarska znala, kaj bu čineća, ali onda za dalešnji tabor budu ruski izposleniki odgovorni.

Na jake reći nemškog i našeg glavnog izposlenika su ruski izposleniki izjavili, da ruske novine nesu pravicu pisale od brest-litkovske konferencije i da ruski izposleniki dalje hoćeju vu Brest Litkovcu konferencije držati. To se je 10-ga januara dogodilo. Od onda se rezprave uredno zvršuju i ufati se more, da budu se mirno dovršile.

Naši čitatelji iz toga, kaj smo predi naznačili, moreju videti, da je vrug još i vezda na pragu. Rusi bi se radi pomirili, ar se moraju, ali antant, tojest naši i nemškovi drugi neprijatelji sve, kaj je moguće, iz fondaju, da bi preprečili mirno dovršenje sklopljenja mira. Politika je znanost huncfutarije, rekel je magjarski mudrac Deák Ferenc. Da je prav imel, to i vezda moremo videti iz onoga kaj se je vu Brest-Litkovcu putem engleza i francuza ripe-tili štelo. Ako se nebi naš i nemški glavni izposlenik tak trdo držali, kak su se držali, konferencije bi se prez mira dokončale.

Trockij je izjavil na konferenciji i to, da su pipravni i bez francuzov i englezov dalje se pogadjati za mir, da se bude mogel poseb ruski-nemski- i austrija-magjarski mir sklopiti.

Novi glasi, koji su došli iz Rusije, javiju, da ne samo englezki minister Buchanan, nego i drugi englezki višeši činovniki, oficiri i vojniki moraju ostaviti Rusiju. Vu ruskom varašu Arkangjelu su englezi imeli za sebe i za francuze jednu brzovjavnu staciju, iz koju je moći bilo bez drota po zraku telegrafirati vu London, ili vu Pariz. Trockij ruski minister je ovu staciju porušiti dal i

činovnike rezposlal. To su takaj znamenja da rusi vre nikakvu svezu nećeju imeti s englezom, pak s francuzom.

Na bojnem polju gda ove rede pišemo skorom nikaj novoga nema. Samo iz francuzkog fronta javiju, da su pri Ipernu englezi 11 ga januara rano jutro stiha se do-vlekli do nemških dekungov. to Boze, da nemški vojniki nesu budni. Ali englezi su se osvedočiti mogli, da nemški vojniki i rano jutro tak paziju na se i na svoje dekunge, kak po dnevu, ar su engleze nazaj potirali.

Iz Taljanske znamo, da je hižu Gioletti zvanog glasovitog taljanskog političara i bivšeg ministra stražiti treba bilo, gda se je vu Taljanskoj tabor počel, da mu nebi puk porusil i njega vubil, kajti je on proti taboru bil. Vezda drugač misliju taljani od njega. Vu prošlim tjednu je Gioletti vu Rim putoval. Gda ga je ljudstvo spazilo, po jezeraš je išlo za njim i eviva! (živio!) kričalo. A proti tomu palaču ministra Sonnino zvanoga čuvaju vojniki, kajti je pučanstvo nezmerno srditi na njega, ar je on jeden glavni krivec taboru. Tak takaj čuvati mora vojničtvo vu Rimu one palače, gde englezki i francuzki izposlani ministri stanujuje. A najbolje paziju na kraljevsku palaču, da pučanstvo nebi kaj proti kralju napravilo, koj je takaj kriv taboru i po tem nevolji, koja vu Taljanskoj vlada.

Tak se premenja svet!

Nekaj povučljivoga.

I.

Kaj i kak su jeli ljudi vu starih vremenih?

Narod je vu srednjem véku jel, kaj je imel i mogel. Najviše se je onda jelo izvan kruha, mléko, sir, povrtelje. Oni, koji su kre morja i pri potokah stanovali, su i ribe jeli. Govedinu, ili svinjetinu malo koj je na stolu imel. Plemenitaši i varaški purgari su od četirinajstog stolelja vre znali za takve hrane, koje su jim bolje vu tek išle. Vu ovo vréme su se počele kuharice potrebavati.

Juhu još nisu poznali prosti ljudi. Gospoda su vngiput mesto juhe s prosenom i

pri njemu sve ono dobili, kaj su potrebuvali, i peneze je njim na posudil Poleg toga si je Liebenhoff više jezer korun priskrbil, koje peneze je stalno pri sebi držal. Liebenhoff je navék u društvu dimo išel iz fabrike, jutro pak je sam došel na delo. Jedno jutro ne se je javil i zato su ga iskali. Ne su ga dugo iskali, jer od fabrike na tri kilometrov daleko v jednom jarku našli su mu mrtvo telo. Na pet mestih su mu srce i pluća spikavali. Od toga je vumrl. Više jezer korun penezi i druge vrédnosti su mu faille. Taljanski zarobljeniki su ga vmorili.

— **Posleniki moraju rukovati.** Englezki korman je odredil, da svi oni posleniki, koji su od 1916. meseca marcíusa felmentéša dobili, moraju k soldaciji rukovati Englezi su vu svétim boju blizu 2 milliu vojnikov zgubili, vezda s ovimi očeju vojsku red staviti.

— **Šit života.** Knál Frigyes, od 63-ga pješickoga regimenta je v Budapešti v jednoj gostioni morfiuma pil. Vu soldacku bolnicu su ga spravili.

— **Srbski kraljevič kakti hrvatski kralj.** Englezke novine pišeju, da je Sándor srbski kraljevič na njegov rodjen dan srdačni telegramm dobil od Trumbič negdašnjega austrijskoga ablegatu, koj je na početka boja v London skočil. Bégunac je kraljeviča pozdravil, kakti budućega gazdu Srbije Hrvatske i Slavonije. Razmi se, da je gospon Sándor to jako ra dostno prijel i telegrafično se je zahfalil Trumbics ablegatu za to bedastu pozornost.

— **Soldacko dogovaranje vu Rimu.** Foch englezki general, Lafayolle i Goldre curt Francuzki generali su na jedno veško soldacko dogovaranje v Rim dolazili. Taljanski korman bude na novo oglasil ratni cilj Taljanske.

Bitka vu Karpatu.

Od julia 4-ga do 28-ga. 1916.
(Dalje.)

A sad čujte povest dalje ovu
O junačtvu i o strašnom boju.

Truba trubi mračna noć se spravlja
Ali strašni boj se još nastavlja.

Sunce zašlo svetilo je malo,
Gle od čuda, kak daje nestalo.

Gledeč čudo, gde se narod kolje
I krvavo ono bojno polje.

Gde su pali nebrojni junaki
Tam ti javču v nogi ranjeniki.

Noćje stigla raširila krila,
Bitka se ti neprestano bila.

Jeden viče: Pajdaš podržite!
Drugi opet: Brate ponosi me.

Mene rane dopale su v noge.
Slomljen su noge obedvoje.

Opet jeden: Bratja pripazite,
Mene tužnog nogom negazite!

Jer ja tužen još od zore rane
Nosim četir smrtonosne rane.

Ostavte me da se tu odmorim,
Ter vu miru da se Bogu molim,

Jeden viče nemre se poznati
Znajte dragi, pod Bogom sode brati.

Brate dragi, daj mi vodo malo,
Od žedje mi već srdce prestalo.

Niti kuca, ar me zedja mori
Daj mu vode, skorom da izgori.

Drugi jeden legel je na travi,
Krvmu lije, tu ti se on grli.

Več se tužen svojom dušom bori,
Pomoč nema, smrt tiga vumori.

Tretji junak žalostno javka
Noga nema, odbita mu ruka.

Iz tela mu pomalen krv zviru,
Tak ti mladi mora, da vu mira.

Tam ti drugi, žalost gledat prava
Leži mrtev, a gle mu je glava?!

Glave nema, granat ju raznese,
Ter po zraku sobom ju odnese.

Eno jednog koj ti jako javče.
Konj ga bésan po polju zavláče.

Od velikog se krika preplasil,
Ravno tak, kak da bi polndil.

Glava mu se po kamenju bija,
Iz nje vnoqa krvca silna lije.

A da bude ova slika čela,
Jednog eno granata raznesla.

Ljeti glava, a noge i ruke
Taj ti više neposlúša muke.

Niti plače nit za pomoč viče,
Raztrgan je na mal komadiče.

Vse strahote videl budeš onde,
Dragi bratec, kad vu vojnu dojdes.

Na bojnom polju. **Koczián Mihály**
stari mali biro, vu Kiszabadki.

Najnovéši glasi.

— Sljedeće najnovéše glase smo dobili iz Budapešte 23 ga januara. Vodje budapeštanskih težakov su pri ministerprezidentu bili, koj jim je izrazil: 1.) da vlada takaj hoće s rusom kak je samo moguće brzo mir sklopiti, 2.) rezpravu za sveoče glasovanje bude vlada s čim predi vu orsackoj hiži počela, 3.) vlada bude se trala da bude težactvo pravico i fal dobilo za živetí potrebne stvari. Kajti su vodje i izpsleniki zadovoljni bili s izjavom ministerpredsednika, težactvo je vu tork opet počelo svoje posle obavljati. S tem se je štrajk vu Budapešti 22 ga januara dokinul.

— Iz Rusije su sljedeci najnovéši glasi došli. Glavni vodja rusov Lenin je popital vojsku, je li bi dalje vojvala, ako nemec nebi nazaj dal od Rusije osvojene zemlje. Ruska vojska je odgovorila, da oni niti on da nečeju dalje harcoveti, ako nemec nebi hotel nazaj dati osvojene zemlje — Ruški korman je odredil, da vu Rusiji više nebudu štelinge i da nikoga nesmeju silom za vojnika assentirati. — Rumunjskoga kralja su rusi vu Petrograd odpeljali i tam vu les tangu zapri.

ja. Morti ste se napili, da takvu vu črninu oblečenu žensku videti?

Kajti smo vre blizo mosta bili, prosil sem ga, da bi pregledali predi, kak bi dalje išli.

Vzeli smo si lampáše i išli smo prama mostu.

Niti sto korakov nesmo isli, prestrašeno smo postali... Tam, pred našemi nogami se je črnil naduti potok vu glibokim klanjcu a most je izniknul, odnesla ga je voda.

Vu črnu opravu oblečena ženska nas je oslobodila.

A ova ženska nije bila drugo, kak on veliki metulj, koj je vu velikim lampášu bil zaprti, koj je pred lokomotivom visel i tam je letal i plazil gori po lampášovoj glazovnatoj šajbi, da oslobodi život svih nas.

S tem je mašinista dovršil pripečenje od vu črninu oblečenu žensku, tojest metulja

II

Spameten osel.

Od jednoga spametnoga osla govori ova pripovest, koj je vu Pannonhalmi pri fratrov benediktinorov živel i koj se je znal na prifrigan način izvući iz posla, tak, da bi i človeku na poštenje služila pamet osla.

Na visokim bregu ležeći klošter imel je trideset oslov, kojim je dužnost bila, da

iz vu dolini ležećeg varaša vu putah nosiju gori za fratre svaki den vodu, kajti na visokim bregu nesu imeli zdenca. Svaki den višeput su morali ovi osli hodati gori na breg, svaki s dvemi s vodom napunjenimi čebarami na hrbtu a doli s praznimi. To nije šala za osla, koj rajši leži vu sčencu, kak pak da bi s terhom hodil gori vu brég

Jeden den su kuciši spazili, da je na jeden hod donešene vode menje, kak je redovito znalo biti. Ravno za dvé pute fali, makar da su oni sve pute napunili. Odredilo se je, da treba na osle paziti.

To je bila navada, da kad vu dolini pute napuniju i na osle deneju, one osle, koji napunjene pute vre na hrbtu imaju, naposeb tiraju vu jeden čoport

Gda je vre vu jednim čoportu dvanajst s vodom oteršenih oslov skupa bilo, spazili su, da je jeden osel iz onoga čoportu, gde su osli s praznimi putami stali, pazljivo okolo gledí i pomalen k onim osli ide, koji su na hrbtu napunjene pute imeli i tak gledí i ponaša se, kak da bi mu na hrbtu teher bil.

Odmah su javili to kuciši, koji su za poved dobili, da naj tiraju osle gori na kloštrov dvor.

Gori vu dvoru su se svi fratri skup

zišli i čekali vodu noseće osle. Onoga osla je treba bilo najbolje nanukavati, koj je s praznimi putami išel, kajti je on najbolje pomalen koračil na brég.

Vezda su počeli pute izprazniti. Spameten osel je počekal, dok su na nekoje osle izpraznjene pute opet gori deli, onda se je čalarno ogledaval, pak se odžuljal k onmi koji su prazne pute na hrbtu imeli, da se nebi njegova vkanjlivost izeznala.

Stvar je tak smešna bila, da su se fratri na glas smejeti počeli i izrekli su, da naj bude ovomu spametnomu oslu nagrada da bude slobodno med, drugimi osli s praznimi putami gori, pak doli hodil.

Osel je još jentcas ovak tajno zvršoval svoj posel s praznimi putami, ali potlam, gda je videl, da slobodno hodi s praznimi putami, je s kuražom stal svojom praznom putom med one osle, koji su vodu imeli vu svojih čebrah. Iz čele okolice su došli ljudi pohadjat toga spametnoga osla, gda se je rezglasila njegova prefriganost.

Da je osel ipak bedasta živina, to je iz toga znati moći, ar njegovi pajdaši osli nigdar nesu zezvidili, da on s praznimi putami hodi med njimi i da niti jeden drugi izmed njihovih pajdašov nije probal, da bi i on s praznimi putami mogel hoditi na breg.

— Anglezki ministerpredsednik Loid Georg je pred jednom komisijom izjavil da bi oni takaj pripravní bili pomiriti se, ako bi Nemška popustila s svojimi zahtěvi. Ako pak to nebude, onda bude vlada prisiljena, da bude do 55 ljet starih za vojnike assenterala, ili i oranjene vu tabor poslata.

— Englezko tezačtvo se męsa i veliki nemiri su med njimi. Ako bude tabor još dugo trajal, englezki težaki budu se pobunili, tak su se navoljili tabora. I proti njihovomu kralju se čuju nemirni glasi med njimi.

— Trockij ruski minister bude 29 ga o. m. naza; došel vu Brest Litkovce, da se dalje pogadja od mira Vu Brest-Litkovcu se zadržavajuća komisijsa je vu tem mnenju da budu rezprave za mir od 29-ga počemsi gladko i frisko se dovršile.

Urednikova pošta.

Ako nam celo svoje ime pišete, onda vaš list denemo vu novine. Mi moramo znati, što nekaj vu novine pošle, jer mi smo zato odgovorni. Celo ime nitko drugi nezna, samo mi.

CSAK
RÁDIUM
SÓSBORSZESZT
használjunk test és egészség-
ápolásra.

Nagyüveg K12—
Közép üveg „6”30
Kis üveg „2”20

Gyártja: A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok
Szeszfinomító Részvénytársasága
— Nagykanizsán. —

Eladó ház.

Perlakon egy lakóház udvarral és két köz földdel eladó.
Bővebb felvilágosítást ad:
Vogrintsits Nándor
ig. tanító Perlak.

Almát
lehetőleg elsőrendű minőségben vásárolok kisebb-nagyobb mennyiségben. — Ajánlatokat
LÉDNER
csemegekereskedő, Budapest
József-utca 9. szám alá kérek.

Értesítés.
Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a
csáktornyai fürdő ismét megnyílt.
B. látogatásukat továbbra is kériik tisztelettel
a tulajdonosok.
A fürdő csak délután van nyitva.

Obznana.
Daje se na znanje štovanom občinstvu, da v štacunu **Neumann Lajoša v Szelencze-hegyu** svakojačka roba, i to: mužke, ženske i detinske cipele; rublje i sukno na meter, kožne stvari, kamen za lug i t. d. najfaleše se more kupiti

Csáktornya közelében bérbe, esetleg örök áron vennék 5—10 hold földet és egy nagyobb pajtát.
SINGER SALAMON
Kisszabadka.

Legujabban megjelent könyvek
rendkívül érdekes olvasmányok
továbbá
zenemű ujdonságok
állandóan kaphatók:
Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyv- és papirkereskedésében
Csáktornyan.

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőinkéégét e rovatban díjmentesen közöljük

Bőrkereskedő: Mayer Testvérek	Csáktornya
Borbély és fodrász: Néadaei Nándor Mik Salárd	Csáktornya Csáktornya
Mézeskalácsos és vassgyertyaöntő: Thanyi Mihály	Damása
Cipész: Kelemen Sándor, férfi és női cipész	Csáktornya, városház épület
Divatáruház: László és Brodnyák	Stridóvár
Fényképész: Kj. Kovács István	Csáktornya
Férfi szabó: Ivácsics Ignác Bedes Ferenc	Csáktornya Csáktornya

Fűszerkereskedés:
Mayercsák Béla (közén, faszén, magvak és a „Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet” raktára
Gráner Testvérek
Mráz J.
Kollarich István
Strábia Testvérek
Deutsch Rezső
Toplák György
 Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Kisszabadka Drávasiklós || **Kávéház:** Prückler K. Zrínyi kávéháza Földes Mór Royal kávéháza Deutsch Jenő | Csáktornya Csáktornya Csáktornya |
Kötélgyártó: Dornik Rezső Petrics Ignác	Csáktornya Csáktornya
Kőfaragó és sírkövesítő: Terastonyák Bódog Grünwald Adolf	Csáktornya Szenice, Nyitra m.
Mészáros: Antonovics József	Csáktornya

Órás- és ékszerész:
Pollák Bernát
 Varaždin || **Szállító és deszkakereskedő:** Löbl Mór és Fia | Csáktornya |
Uri- és nődivat, játék- és díszműárú: Kelemen Béla	Csáktornya
Vaskereskedés: Bernyák Károly utóda Binder Károly	Csáktornya
Vendéglők: Prückler Károly Pecornik Ottó Hencsey Gábor Antonovics József Budai József Horváth Mihály (Fehér galamb) Deutsch Jenő Kelemen Imre Prusztáz Alajos Deutsch Zsigmond Schlesinger Mór	Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya

Iparos és kereskedő előfizetőinkéégét e rovatban díjmentesen közöljük

Bagola István vendéglője »A vasúthoz« Singer Salamon Sójtóry János Novák József Deutsch Adolf, nagyv. Kovács Mihály korcsm. Leitmann Bálint Kozják Mihály Baumhack Rezső Reiner János	Csáktornya Kisszabadka Drávanagyfalu Drávanagyfalu Drávanagyfalu Drávanagyfalu Szentilona Kisszabadka Szentilona Ráczkánizsa
vegyeskereskedés, Petánczi savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős Schrey György Spitzer Elek vegyeskereskedés és korcsmáros Stefics Rezső vasúti vendéglős	Csáktornya Csáktornya Zrinykülváros Pusztafa Kotor
Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal	Csáktornya

pšeničnom kašom počeli obeda. Potlam su si napravili od mužtarde, od konoplja i od vina juhu.

Pavi bili su u velikoj časti, njim su se vitezi preklinjali, da budu u svetu zemlju išli i da budu kakvo junactvu napravili Pavovo meso bila je prava viteška pečenka. Vezda njegovo meso ništi neće jesti. U onom vremenu su gospoda ćaplju, vranu, gavrana, ježa i medveda takaj jeli.

Salatu su si napravili od hmelja i od divjih vugorkah. Jestvine su radi napravili s levendulom, karafilom, koprom, ružom, rozmarinom i t. d.

Vino je vre i Noe poznal, kak to iz bibličke povesti znamo. U vino su potlam ljudi slatke korice, muškata i mandule dvali. Napravili su si vino iz maline, mandulovo ili lešnjakovo mléko. Pili su ljudi i u starih vremenih žganicu, u koju su gospoda falaček zlata hitili, ar su mislili, da zlato žganici i njim moć daje i da preduži život.

Pred svetkovnim obedom su si gospoda ruke u zlatnih zdelah prali i iz zlatnih vrčih su si vodu na ruke vlevati dali. Na sredini stola bilo je mnogo kolača. Pri obedu bila je mužika i popěvalo se. Po podu, na stolnjaku, na kupicah bilo je puno cvěta.

Pri gostbah, koje su kralj, ili kraljevski hercegi davali, nosili su okolo stola tanjire činovnici i oficiri i to na konjih jašech.

Juhu su s žlicom šrkali, meso s prstima jemali iz zdele i onak bez noža i vilice jeli. Vilice dugo nesu ljudi hasnuvali. Englezki kralj je 1297-mog leta samo jednu vilicu imel. Kralj Karolj peti imel jih je vrě šest, ali su se samo onda potrebuvali, gda su sira pržili s cukorom. Vilice su ljudi obćenito samo u 17-tom stoletju hasnuvali, ali vilice su tak izgledale, kak rasuhi, kajti su samo dve pike imele.

U prvih vremenih ljudi nisu na stolu stolnjak nicali, potlam su u šegu došli stolnjaki i to vuneni, vnogokrat s zlatom prodkani, pak i baršonasti. Ako je koj plemeniti vitez kaj zločestoga napravil napriko ako je neveren bil, onda su pred njim stolnjak razrezali. To je velika kaštiga bila, ar je to znamenje bilo, da se odpraviti mora od stola i da naj ide s Bogom od hiže.

U 14 tom i 15-tom stoletju, gda nije bilo pogitauje rédko, hižni gazda je moral prvlje, kak bi jim ponudil, pokošati jestvinu i pitvinu pred svojim gostom. Ova navada i vezda obstoji, gda se iz flaše ili iz ćutore pije.

Glazovnate kupice i flaše nesu poznali. U starih vremenih su bogati ljudi iz roga si napraviti dali pehare, koje su okinčene bile s jastrebovimi škrampļjama i s kaćinimi jeziki. Ljudi su verovali, da ove stvari moć imaju, da se odkrije gift. Narod je i onda iz drvene posude pil, kak se najvišeput i vezda rado pije, morti zato, da se ne vidi i nepozna, kuliko vina je potegel iz ćutore.

II.

Drotnati plati u taboru.

Vujujuće vojske mnogo i mnogo jezer pikastih drotnatih plotov potrebuju jedan proti drugomu u vezda trajućem taboru. Ovi drotnati plati su tak važni, kak puška ili kakvo goder oružje. Proti njim se jako teško moći braniti.

Gda su u Južnoj Atriki englezi proti

burom tabor vodili, englezi su s drotnatimi pikastami plati obkojili vojsku burekoga generala Devetta, da ćeli burski šereg vloviju. Ali general Devett je svigdar pobegnuti mogel s svojimi šerigi. Ov general je najmre marvinsku ćordu tiral pred sobom, koja je pogazila te plote, pak mesto napravila, gde su vojniki prek plata mogli pobegnuti.

Proti vezdašnjim drotnatim plotom vre nije moći tak postupati, ar su vezdašnji plati na više metrov u zemlju zakopani i k dobro zabitim stupom pribiti. Pkasti droti su u križ kraž složeni, poljeg njih su gliboke jame skopane, da u nje opadne neprijatelj.

S prostom oružjem niti pešicka niti konjenicka vojska se nemre braniti proti drotnatom platu, niti pak prek njega dojt. U vezdašnjem taboru su kaj, kaj ljudi izmislili i probali, kak bi ćez drotnatih plotov prek mogli dojt, tojest te plote porušiti.

Vojniki, kojim je to zadaća, osobito pioneri, u noći s ostrimi škarjama rezrežju te plote. Ali i to je teško, ar neprijatelj pazi na svoje plote. Zvonćeke je obesil na drotnate plote, koje odmah počneju cinkati, kak se gdo plata dotekne.

Izvun zvonćekov neprijatelj pusti u drote munjinu (strelu), koja taki vubije onoga, koj se ga dotekne. Zato iz kože ili iz gumija napravljene debele rukavice hasnuju vojniki, koji s jakimi i ostrimi škarjama idu po noći plata rezrezat.

Nekoji šerigi su tak šteli prek drotnata plata zajti, da su ober njega na triško mosta napravili. Ali kak su goder pašćili, nesu mogli tak hitro prek plotov, da jih neprijatelj nebi mogel postreljati. Niti u noći nije to napraviti moći, ar neprijatelj ćelu noć pušća gori nad drotnastoga plata rakettine, koji takvu svetlost napraviju, da je sve dobro videti, kaj oni vojniki delaju, koji prek plata hoćeju dospeti.

Probali su plote podkapat, pak s puškinim prahom, ili s dinamitom u zrak pustiti. Francuzi su 100 metrov duge grede porinuli naprej k kolići, koji plote držiju. Na kraj grede je dinamit bit složen, kojega su s munjom iz daleka vužgali, da reznese koliće, pak plote. Ali niti s tem nisu mogli daleko dojt, ar su to iz dalekovidov vidli oni, koji su drotnate plote branili, pak su jih s stukimi postreljali. Denez proti drotnatim plotom nikaj se neda napraviti.

Jedino jedno sredstvo je, s kojem je moći drotnate plote rezdrěti i to su stuki. Ako koji šerigi prek ovih plotov hoćeju dospeti, predi zagrmiju stuki, koji tuliko velikih kugļjah pušćaju na drotnate plote, kak da bi deždj curen. Ove kugļje su sposobne, da rezdereju drotnate plote, prek kojih on da šturmati moreju vojniki.

III.

Kaj košta jedan hitac (šus) iz štuka?

Najvažneše oružje vojske je stuk, ali je i najdražeše. Ne samo kugļje koštaju mnogo, nego podražuje streljanje s stukov i to da se jako kviri stućni ćev. S stukom nije moći kulko goder streljati. Na priliko iz jednog po broju 10 centimetronog štuka 750, iz 16 centimetronoga 380, iz 27 centimetronoga 160, iz 30 centimetronoga štuka samo 150 hitcov je moći izstreliti. Po tuliko šusov stuk tak rekuć, vre nikaj nebude valjal.

Vezda gledimo, kaj koštaju stuki i hitci!

Jeden 30 i pol centimetroni stuk, koj vaze 46.400 kilometrov, 500 jezer kurunah košta, a jedan njegov hitac, u kojem je 100 kilogrammov puškenoga praha, s kugļjom skupa košta 5333 kurun. Jeden šus iz 27 centimetronoga štuka košta 2420 kurun, iz 16 centimetronog štuka 480 kurun, iz 10 centimetronog štuka 147 kurun. Hitci pri menjših stukov menje koštaju. Pri jednim 6 i pol centimetronim stuku hitac košta 30 kurun, pri 4 i pol centimetronim 12 kurun, pri 3 i pol centimetronim 8 kurun.

Iz toga se vidi, da je streljanje iz stukov predraga zabava, ali hasnovita proti neprijatelju.

Kuliko bude podpore.

U honvėdskim ministeriumo s gotovili su onu odredbu, koja od vekše podpore govori. Barun Szurmaj Sandor honvėdski minister v subotu popoldan je prećital odredbu i odmah ju je potvrđil. Odredbu odmah budu širom rezposlali, kak štampana bude. Honvėdski ministerium nebude ćekal tak dugo, doklam ćetiri milijun arkošov štampano bude, neg od dana, do dana širom rezposleju gotove arkoše. Sad izbija je već kratko vrěme, da svi oni vekšu podporu dobiju, od kojih je nešći vu taboru.

Imamo priliku, da našim ćitateljom s pišemo važneše stvari od ove odredbe.

Od vezda ne samo oni dobiju podporu od kojih vojniki kakti gardisti služiju, neg i oni, koji liniju služiju, još i onda, ako su još ne od služili svoje tri leti. Drugoć pak i to je važno vu novi odredbi, da od vezda otec, mati ili pak brati i sestere moreju za onimi podporu dobiti, koji su vu taboru. Nadalje pak i ne zakonska žena dobi podporu, ako decu ima, ili pak je tak betežna, da si nemore kruha služiti.

Odredba na tri strani rezdeli podporu: drugać dobiju vu mali obćini drugać vu varaših i opet drugać vu Budipeštu, Fiumi, Pozsonju i Zagrebu.

U malih obćinah poleg ćlanov obitelja od 36—do 200 kurun podpore bude išlo na mesec dan k tomu pak i kvartir, ako je štlo na kvartiro. Naprimer jedna sama stojeća ženska na seli 36 kurun dobi na mesec (do vezda je 17 kurun 10 fillėrov bilo) od dva ćlanov stojeći obitelj 60 kurun dobi na mesec i kvartira. (dovezda je 34 kurun 20 fillėrov bilo.) Od tri ćlanov stojeći obitelj, koj je do vezda 51 kurunu 30 fillėrov dobavil, od vezda 80 kurun i kvartira dobi na mesec i t. d.

Od vezda nebude notarijuš imel pravo odrěđiti, štlo dobi podporu, štlo ne, neg vu svaki obćini i vu svakim varašu jedan odbor bude, koj bude na to pazil, koga ide pomoć, koga ne i vu obitelju kuliko imaju pravo podporu dobiti. Odbor svoje mlenje pošle kotarskomu sudcu, koj vu ovim poslu suza izreće.

Po sudcovim sudu neje treba ćekati na financdirekciju, kak je to do vezda bilo, da su nekoji na pol leta potlam dobili podporu neg odmah ju moraju vun splatiti. Financdirekcija već vu ovim poslu nikakvo pravo nema.

Koj nebude zadovolen sudcovim sudom more apelirati k jednomu drugomu odboru, koj vu glavnim varašu varmegijje bude stanoval.

Obćinski odbor iz pet članov bude stal, iz med ovih četiri občina sama si zabere, slobodno je i žensko, koja na sednici ne bude votuma imela. Takodjer i dva takvi moreju člani biti odbora, koji podporu dobavljaju, ali ovi takodjer votuma nobi do imali. Varmegjinski odbor iz devet članov bude stal, prezeš bude ališpan.

Novo je vu odredbi i to, da od vezda osem lét mlajša deca nebudo pol pomoći, neg celo pomoć budu dobavljala. Sad više nebude se pri podpori to računalo, kuliko je što predi na dan zaslužil.

Zanemilo je i to vu odredbi, da niti onoga je nē smeli sprošnjom odbiti, koji imaju svojega imetka ili službu, samo pre-računati se bude moralo, ali je presiljeni na pomoć ili nē.

Niti on nebude već takve neprilike imel, koj se iz jednoga sela vu drugo od seli, jerbo samo svojom knjižicom javil se bude i odmah ga moraju splatiti.

Niti vu Ausztriji ga lé toga, da bi što izvanredno pomoć dobil, prinas i to bude. Izvanredno pomoć dobi ženska, ako je vu drugim položaju, ako dēte porodi, ako dēte goji, ako je vu obitelji teški betežnik, ako se vu obitelji nesreća pripeti, ako obitelj poleg ognja ili povodne vnoĝo kvaren i vu teški položaj dojde, ako nesti vu obitelji vumre i nēmaju na sprevodne stroške. Ova izvanredna pomoć more od 50—do 200 korun biti, ali jeden obitelj i višeput more dobiti izvanredno pomoć. Izvanredno pomoć ravno tak treba prositi, kak i podporu. Izvanredno pomoć nebude kotarski sudec neg varmegjinski löšpán potvrdil.

Veselo morem naznanje dati svim, koje to tiče, da povekšano podporu svaki od 1917-ga leta novembra 1-ga dobi. Sve skupa dva milijun obiteljov dobi podporu, koje sad popišeju i doklam se to sve vredi, bormeš i nekoji mesc mine. Nesme ništi poleg toga mrgotati, jerbo svaki doba svoju povekšano podporu i to, kak sem već rekel od novembra 1-ga

S jednim putom spisem, da 1917 ga leta juliusa 1 ga jeden milijun devetstoće terdeset jezer obiteljov je dobilo podporu. Vu ovu ime 2 milijun dvostotridaset i jednu jezero, 705 korun su vu iz platili. Ova svota sdigla se bude na četiri milijun korun.

Magjarski orsag od početka boja do 1917. juliusa 1 ga iz platil je na podporu 1 biljun, 665 milijun, 510 jezer i 557 korun.

Sráy Ferenc.

KAJ JE NOVOGA?

Pěsma božična.

Angeli nebeski Jezušu spěvaju,
Mir na zemlji ljudem! ovak razvešćuju

Ali črna zemlja ona mira nema,
Po njoj se još duže krvčica prelěva.

Moli se ti za nas devica Marija,
Kak si sinka svoga v jaslici rodila.

On kralj neba, zemlje, světa širokoga,
Pak se rodil v štali kraj osla i vola.

Ležal vu štatici, drhtal na slamicí,
Da pokaže pěldu svoj svojoj dećici.

O Jezušek mali, rođen vu štatici,
Ruke ti razkrili svoj svojoj dećici.

Koji se vtećuju pred jaselce tvoje,
Tebi se moliju za otece svoje.

Strašen sneg pokriva brege sve tirolske,
Veter zapuhava sinke medjimurske

Na sve kraje tece krvca medjimurska,
Ne budeš zgubljena zemljica magjarska!

Smiluj se ti Jezuš světu širokomu,
Svim, ki su v dekungu i v glibokom morju.

Sva stvorěnja spravlja se v tople hižice,
Tužen vojnik broji te zimske zvězdice.

Jezušek ljubjeni, naj vas k sej previja,
Da bu vas mućila glad i velka zima.

Neprijatelje sve najednoć izmiri,
Da se nam povrno medjimurski sini,

Da se nebu duže suzica toćila,
Nit morje, nit zemlja krv rumenu pila.

Zato svim vojnikom na tom bojnem polju
Angeli nebeski naj vam zapěvaju!

Pěsmicu zapiram s ovimi rěćima:
Daj nam dragi Jezuš svim skup svetskog mira!

Drávavásárhely. Lecsek Mariska.

— Najzadnji vojujući sin. Kralj je vu septembru prošloga ljeta odredil, da oni, na bojnem polju se nahadjajući jedini sini, koji su iz jedne familije zadoji živi ostali i oni otci, koji šestero decah imaju, ako su na takvom mestu, gdje se litke, da bi se na takva mesta premostili, gde nebi bili vu ognju. Tak vi vojniki ili roditelji moreju svoju molbenicu varmegjinskomu sudcu putem svojega notarijusa predložiti, koj bude molbenicu k vojski poslat. Vu zadnjih vremenih su vnoĝi takvi molbenice pozlali k vojnićtvu, koji jednoga sina imaju pokedob kraljevska naredba je semo za one familije dala vun naredbu, pri kojih su vre dva, ili više sinov na bojnem polju opali, pak je samĝ još jeden živ ostal, zato je minister honvédskih poslov naredil, da se samo za zadnjega živoga ostaloga sina i za one otce, koji šest decah imaju more moliti, da se iz ognja vun zeme, i na nepogibeljno mesto premosti.

— List s bojnog polja. S bojnog polja pod datumom 1918 januara 11-ga sledeći list smo dobili: Veliko stovano urednićtvu Medjimurja, od novoga leta i ufamo se da nam budu i nadalje podpunoma došle ove novine, koje nam doneseju mile glase iz našega lepega Medjimurja, sim daleko na taljanski front. I molimo, da bi nam u Medjimurju obznanili naše mile familije, da smo hvala Bogu zdravi i ufamo se, da bomu svetoga vuzma s njimi svetili Samo još jeden udarac na »Kaczmahera« i mora nam mirno ruku ponuditi! S pozdravom i zahvalom s Bogom! Belics Ferencz, Jekatov Mihály (Ligetvar), Kohács Márton (Alsómihályfalva) Unterjageri, Feldjager: Baon. No. 11. F. p. 360 Milo nam je, da smo toga lista dobili. Smo ga sranili, ako netko od familije ga oće.

— Ruski car i njegova obitelj vezda vu Podotsku stanuje. Ov varaš je vu Sibiriji i zoveju ga rusi za mrtvoga varaša. Hiža, vu kojoj car stanuje je na kondignacije. Odpod stanuje straža, koja na njega i na familiju njegovu pari da nebi pobeĝli. Carska familija ima 14 sobe. Te sobe su male. Cara ne zoveju za cara, nego za oberstera Romanova, kajti je njegvo pridavno ime Romanov. Tak živiju, kak koji su vu suzanjstvu. Iz stana sino vu cirkvu smeju iti, ili vu bližnju kavanu. Gđa vun

stupiju iz hiže, jeden čoport vojnikov jih obkoli i ide svikam s njimi. Izmed negdašnji podvornikov su samo jeden mužki i tri ženske išli s njim vu suzanjstvo samovoljno. Nikaj si sami nesmeju kupiti. Ako kaj hoćeju to jim pribavi ou oficir, koj je za tej posel med stražom. Košta baš nije kraljevska. Careva familija ono jede, kaj drugi bolje stojeći rusi. Car Mikloš vnoĝo čita, druge zabave neima. Car mirno podnaša svoju nevolju, ali carica Alexandra je jako nezadovoljna. Ona i Kčerke su malo oprave sobom donesti mogle. Carica je zato jako nezadovoljna, ar nesme liste pisati, pak niti ona nedobi od nikoga lista. Herceĝice nebi morale vu suzanjstvu biti, ali one su samovoljno s svojimi roditelji vu robstvo odišle. I carić Alexej je s ocom vu suzanjstvu. Na njega jeden Derevenko zvaní visoki i jaki vojnik pazi i samo pred njim se slobodno igra vu varaškim šetališću. — Bože! Kulko jezer ljudi je car sim vu Sibiriju poslat vu suzanjstvo i robstvo a vezda on sam mora sve ono probati kaj su oni pretrpeli!

— Smrt vu kavani. Mauthner Henrik tvorničar je v Budapeštu v kavani decembra 29-ga zajtrekuval. Na jenkrat se je prekopicnul iz stolca i vumrl je.

— Mascagni je zarobljenik. Sin glasovitog talijanskog pevača je v suzanjstvo došel.

— Vhitjeni generali. Ne samo Kaledina, nego i njegvoga generala Pototskya, su vhitili. Takodjer vhitili su i Noviczki generala, koj je na severnim frontu zapovednik bil Noviczki je vezda u Péter Pal zvanj tvrdjavi zatvoren.

— Rosztov varaš, kak iz Petrograda javiju, je kozakim vu ruki.

— Turski glasbeni sbor v Budapeštu. Iz Konstantinopolja javiju, da glasbeni sbor cesarske palače je 18 ga decembra odonud odpućoval da vu Sofiji, Berlinu Münchenu, Beču i u Budapeštu koncerata predavaju.

— Sedmi nemški ratni posud. Vu Nemaćkim orsagu je narod na sedmi ratni posud 12 milliard, 625 million 660 jezer i 200 markah sabiral.

— Mesto municije redovitnu robu. Ruski korman je odredil, da vu fabrikah mesto municije drugu redovitnu robu fabriciraju. Zato su iz dvijuh fabrikah 3000 jezer težaka odpustili.

— Kaledina su zbili. Iz Petrograda javiju, da Kaledinove čete pri Bjelogradu su zbili.

— Činovnici poleg kormanu. Ruski željeznićki činovnici, koji su do veza proti bolševikiim bili, su se k Lenin — kormanu sklopili i zato od vezda budu željeznićki kormanove čete vozile proti kozake i ukrajnčare.

— Sonnino bi rad Triest varaša. I vu talijanskim orsaćkim spravišću zahtěvaju mir, oblegati oćeju da se čim predi mir sklopi. Na to je Sonnino minister na stol vudril i kričal: »Bez Triesta nē ga mira!«

— Sarrail je odpućoval. Seco zvane novine javiju iz Salonika, da Sarrail general već je ostavil macedonskoga fronta, i odpućoval je vu Francuzku.

— Car je lista pisal. Negdašnji ruski car je svojemu negdašjemu maršalu Benekendorffu grafu, jednoga lista pisal, vu kojim piše, da on i njegva familija su zdravi i nikaj važnešega se je pri njemu ne pripetilo.

Jednoč né je imel peneze, ali su njoj na pomoć bili.

— **Vkradjenje.** Vu Podgorcu (Galicia) su nepoznati činitelji od peneznog ureda 250 jezer korun vkrali. Bečko redarstvo išce tolvaje.

— **Samoubojstvo.** V Aradu se je Adamovits Kornél tamošnji srbski duhovnik obesil.

— **Samoubojni diak.** V Kisváradu se je Goldstein Sándor, najvrleši učenik sedmog gimnazialakog razreda na vrtu njegovih roditeljih vnoči v srce strelil. Drugi den v jutro su ga našli mrtvo. V jednom lista je pisal, da se zato strelil jer su ga njegovi profesori navek sekérali.

— **Kokoše su vkrali.** Vu Vámosde- recske zvanom mestu su nepoznati činitelji od jednoga gazde 13. kokosi vkrali, ali kokota su mu ostavili. Kokotu su na šinjak sledeću taborsku kartu privezali. Trinajst kokosi su za soldate išce, a kokot je fermentes dobil.

— **Doli je skočil iz kata.** V Buda- pesti Bauer Szilárd 70 let stari posebnik je drugoga kata na dvor skočil. Vumrl je.

— **Predragi konec.** Jeden leitinand je vu Budapešti pri redarstvu javil, da mu je jeden trgovac konec ponudjal za prodati za 30 kurune. Leitinand je 26 tucatov pre- kel, pak kad je platil, stupil je naprej jeden redar i prijel trgovca, kajti konce nebi smel draže prodati, kak sa 16 kurunah. Na tuliko je tucat konca maksimiran. Trgovac je pri redarstvu valual, da je pri Kun Jožef zvanim trgovcu kupil konce. Redarstvo je k tomu trgovcu poslalo svoje redare, koji su 200 tucetov konca pri njem našli, koje je dra- žeše prodaval, kak bi smel. Redari su sobom odnesli konce i proti trgovcom vodju iztrogu držali.

— **Ruska želja.** Vu Rusiji su jednu komišiju složili, koje je dužnost vu Odessi marinerske poslanike centralnih država primi- ti. Ova komišija se bude trsila da darda- nelski klanec neutralni ostane i da pod medjunarodni kontrol dojde.

— **Predrage svinje.** Vu Budapešti je jeden trgovac 75 svinjah vu jednim za 50 jezer korun prodal. Poljeg maksimiranoj ceni bi samo za 31 jezer i 700 kurunah smel prodati svinje. Redarstvo je zeznalo toga kšefta. Trgovca su odsudili na 10 dni rešta i 2000 korun globe. Izvun toga je redarstvo odzelo od njega 50 jezer kurune, koje je za svinje dobil, iz koje svote su vu taboru zbetežani i oslabljeni vojniki 31.700 kurunah dobili.

— **Kurland pod Nemškom.** Kur- landsko orsačko spravišće je odućilo, da se Kurland k Nemškom sklopi. Odluku su taki v Berlin telegraférali.

— **Buchanan, petrogradski eng- lezki veliki poslanik,** jer je betežen je osta- vil Petrograda i englezka soldačka missia je odisla iz Petrograda.

— **Svėdska je spoznala nezavis- nost finnsaga.** Svėdski korman je ne- zavisnost Finnsaga spoznal.

— **Bombardéranje.** Englezki replani su još decembra 22-ga na Goesre zvanog varasa bombe hitale Goesre varaš vu Hol- landiji leži, i tak su englezi neutralnost zbantovali.

— **Nemške ladja na Črlenim- morju.** Nemški marineri na jednoj ladji i okolo Črlenoga-morje strazariju. Sbog toga

su one ladje, koje iz Egiptoma, na morju v Indiju plivaju vu velikoj pogibelji.

— **Englezke ladje su ostavili Arc- hangelszka.** Archangelsk je jedino prista- nište Rusije vu Belim morju i francuzke ladje su ostavile Belo mrije. Skočile su.

— **Zapoved proti Cserbacsevu.** Vez- dašnji ruski korman je odredil, da Cserba- csev generala i njegovoga složera nek vhi- tiju. Cserbacsev general se je proti revolu- cijji suprotivil i zato budu ga pred sudbeni stol stavili.

— **Včeta od Kerenskia.** Vu jednoj ruskoj kaasi su 317 jezer rubelov našli na Kerenskov račun napisano. Ruski korman je vezda ovu svotu zaplenil, i brčas med one gubitnike bude nje rezdelil, koji su pri lanjskoj buntariji kvarni bili.

— **Čurski herceg vu Beču.** Abdul Halim herceg, nadzornik turske automobilčete, je v Beč dolazil, da v Luxenburgu pri kralju na zajtrek nazočen bude.

— **Vmorjenje.** Iz Petrograda javiju, da su Goremkija bivsega ruskoga minister- predsednika i njegovu familiju v njegovim kaštelju vmorili.

Bitka vu Karpatu.

Od julia 4-ga do 28-ga. 1916.

Braća mila i družina moja,
Evo povest iz ljutoga boja.

Što se bije nikad nepre stane,
Nek sve jače i gorje nastaje

Takvu povest hoćem vezda složiti
Ter o boju junačkom govoriti.

Jeste čuli kadje zagrmilo,
Kaj se od te čude dogodilo?

Koliko je junakah nestalo.
Koliko je sirotah postalo.

Tužnih majkah nejake dečice,
Braće sestra, ljube sirotice.

Gdo da broji suze uzdisaje,
Rad još traje nikad neprestaje.

Nigdo nezna, dok budu se biti,
I kulko još krvi prelejali.

Evo povest iz ljutoga rata,
Braća draga z ubojnik Karpata.

Kad su rusi Galici u prošli,
Vu Karpate oni onda došli.

Na še vojske samo malobilo.
Koje s rusom tamo se borilo.

Nije mogla dosta se boriti.
Lahko rusom Karpate prevzeti.

Silnom vojskom oni jesu stali,
Taksu sebi Karpate zdržali.

Naša sila podigla se odma,
Da iztira ruse iz svog doma.

V Karpatih vnoga rusa ima,
Triba dobro boriti se z njima.

Rusa je tam kak lista vu gori,
Svaki zna i zat dobro se bori!

Još rus svaki spremljen je ovako,
Od zemlje nepoznati ga lahko.

Sivo — žuta oprava na njima.
Kabanicu su a ki dobru ima.

Čizme jake, skoro do koljena.
A tornister niti jeden nema.

A za hranu torba puna jela,
A vu drugoj municija čela.

Dobro ide i dobro se brani,
Dobro puca i dobro se brani,

On junački vu dekungu stoji,
Ali strašno bajneta se boji.

Ali dika je našeg vojnika,
Sturmerat na svojeg protivnika.

I nas vojnik dobru spravu ima,
A tornister nosi na ledjima.

Vu njem nosi vse potrebe svoje,
Kaj mu treba, njemu tomo stoji.

Naša vojska napred ide zdravo.
I obkoli rusko kriko lavo.

Jer nemore rusu, da oproste.
Ar je došel nepozvam vu goste.

Vjednoj vazi jednog špog dana,
Grom zagrmil, rusu smtr zadana.

Streću se gore vu Karpatih
Od mužarov domobranov naših,

Puška puca kugla kuglu stiže,
K ruskim četam sve se ide bliže.

A šrapneli žviždje, neprestaju
Napred braťja! vezda k onom kraju.

Ide vojska, oženj se napravi,
Kojeg nigdo nemre da zastavi.

Jer su naši svi zdravi vojaki,
Izprobani i dični junaki.

Još mužare i težke dobiju,
S njimi ognja silnog započneju.

Grmljavinu šujes vu Karpatih
Svskog rusa groznica prihvati,

Jer on vidi kaj se ve pripeti,
Da nemože dugo tu ostati.

Pršti gora i kamenje frca.
Topi, ruseš, noć nastane mrka.

Sad ideju i nase kolone.
Da osvoje rusinske zaklone.

Još pucaju iz kanonov teških,
Boj se bije, junački viteški.

Truba trubi, napred namje iti.
Zapoved nam dekunge dobiti.

Jer se više nemože čekati,
Rus se mora nazad potirati.

Trpeti se više to nemože,
Tog dušmana oslobodi Bože.

Galaciju koj je od nas odzel,
Vu karpatske planine nam dosel.

Velka sela nasa je porušil.
I varaše vnoge je vuništil.

Čujte sada moja mila braťja,
Zakaj se prelėva vruća krvca?

Daomi sada ruse petiramo,
Domovino našu obranimo.

(Drugiput dalje.)

Na bojnem polju. **Koczián Mihály,**
stari mali biro, vu Kiszaback

704 26

| Csak

Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona és Eau de Fleurs illatokat

| használjunk

a Dunántúli Gazdasági Szeszgyá-
rosok Szeszfinomító Részvény-
társaság, Nagykanizsa gyárt-
mányából, mert

**felülmul minden külföldi
gyártmányt.**

Csáktornya közelében bérbe, esetleg örök áron vennék 5-10 hold földet és egy nagyobb pajtát.

SINGER SALAMON

Kisszabadka.

Eladó bor.

Alsólendvai pincéből, 80 hl., literenkint 4.50.

Özv. Tomka Györgyné Csáktornya.

Csáktornyan egy kis birtok, vagy egy ház 2-3 szobával készpénzfizetés mellett megvételre kerestetik. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Što bi prodal v Csáktornyi jednoga maloga imetka, ali pak jednu hižu s 2-3 sobama — za gotove peneze? Kupec čeka odgovor v štacunu izdateljstva naših novin.

Obznana.

Daje se na znanje štovanom občinstvu, da v štacunu Neumann Lajoša v Szelencze-hegyu svakojačka roba, i to: muške, ženske i detinske cipele; rublje i sukno na meter, kožne stvari, kamen za lug i t. d. najfaleše se more kupiti

Birtokeladás.

Hirdetem, hogy Alsólendván a Szentháromság hegyen fekvő szőlő, kaszáló és gyümölcsös birtokomat felépítményeivel egyetemben parcelálva eladom. Venni szándékozók közelebbi utbaigazítást Csáktornyan nyerhetnek. Özv. Tomka Györgyné.

A Csáktornyan székelő

Muraközi Takarékpénztár Részvénytársaság

1918. évi február hó 23-án d. u. 2 óraker saját helyiségében

XXXVII. RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A gyűlés megnyitása az elnök által.
2. A jogkönyv bitelenítésére 2 részvényes kijelölése.
3. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
4. A zárkötés beérkezése és az e fölötti határozat. A mérleg jóváhagyása. Az osztalék meghatározása és a felmentvény megadása.
5. Három igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
6. Különböző indítványok.

Csáktornya, 1918. január 12-én.

Az igazgatóság.

33. §. A tanácskozási és szavazati jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen vagy meghatalmazottja által gyakorolhatja, de ezen jog gyakorolhatására meghívotnak, hogy a részvényes legkésőbb 20 évvel a részvénye a közgyűlés előtt legalább 4 hét óta a társaság könyveiben az ő nevére legyen beírva és végül, hogy a részvény a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztárába letétesse. Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

VAGYON

MÉRLEG-SZÁMLA.

TEHER

	K	f		K	f
Pénkasszalet		73001	10		
Váltak				30000	—
leírás	1524962	77		20000	—
	1584	—		24000	—
Beközléselt kötelezványok		132635		2434808	64
Keseseh kötelezványok				22571	—
leírás	57209	—		60020	—
	213	—		15040	—
Értékpaiprok:					
K 20000—4% os Pesti Magyar Keresked. Bank záloglevél & 80—	16000	—		9853.47	
K 39900—4% os magyar koronajáradék & 75—	29925	—		44025.71	53379
K 15280—4% os magyar tők járadék & 80—	17280	—			18
K 25000—5 1/2% os magyar pénztárjegy & 100—	25000	—			
K 13200—5 1/2% os II. kib. hadikölcsön & 88—	11618	—			
K 20000—5 1/2% os IV. kib. hadikölcsön & 92—	18000	—			
K 18000—5 1/2% os V. kib. hadikölcsön & 92—	13800	—			
K 525850—6% os hadikölcsön & 94—	494299	—			
különléte részvények és sorajjegyek	4350	—			
	924470	—			
Beíratások a Pénzint. Központnál jegyzett üslet-részekre		2400			
Heti beíratások kölcsönök		6400			
Leírások		47340			
Adósság:					
pénztárvezetéknel elhelyezve	139178	52			
felvett folyószámla kölcsönök	194305	03			
Osztalék-Hagyar Bank főközlésote		383481	55		
Postatakarékpénztár		1959	09		
Osztalék-sorajjáték		5911	31		
Értékpaiprok		146	—		
leírás	2500	—			
	1000	—			
	1500	—			
	3109618	62		3109618	82

Csáktornya, 1917 december 31-én.

Rosenberg Rezső s. k. igazg. tag.

Mózes Bernát. s. k. igazgató.

Baumann Zsigmond s. k. főkönyvelő.